

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
“ГО ГЛОБАЛ”**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директором ТОВ “ГоГлобал”

01.02.2026р. №

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників базової середньої
освіти**

**«Кар’єрне консультування та особливості впровадження навчальної
програми з профорієнтації»**

Київ – 2026

Розробники:

Гурнак Оксана, керівниця програмного відділу ГО "ГО ГЛОБАЛ", методологиня, тренерка з навчання вчителів, авторка навчальних програм та тренінгів.

Швидка Оксана, к.е.н., доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва КНЕУ імені Вадима Гетьмана, методологиня ГО "ГО ГЛОБАЛ".

Напрямок підвищення кваліфікації: кар'єрне консультування здобувачів освіти.

Розроблено на основі типової програми: типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти щодо кар'єрного консультування здобувачів базової та профільної середньої освіти на тему «Кар'єрне консультування в Новій українській школі». Наказ МОН України від 04.11.2025 р. №1450.

Термін дії програми: з 2026 до 2031 року.

Рецензенти:

Ірина Плешакова, психологиня, гештальт-терапевтка і експертка з профорієнтації. Авторка профорієнтаційних проектів і програм, розробниця курсу "Особистісний розвиток і кар'єрне орієнтування" для старшої профільної школи БО "БФ Зміст", співавторка національної концепції з профорієнтації

Зейкан Марина Петрівна, консультант Мукачівської міської комунальної установи "Центр професійного розвитку педагогічних працівників" Мукачівської міської ради Закарпатської області

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Проблеми з профорієнтацією старшокласників і старшокласниць існують у багатьох країнах, і Україна не є винятком. Відсутність доступних профорієнтаційних програм у школах призводить до таких негативних наслідків, як-от: високий рівень відсіву (зокрема, під час вступу до ЗВО та першого року навчання), низька академічна успішність і невідповідність навичок між системою освіти й ринком праці.

Сьогодні в Україні профорієнтація на всіх рівнях системи освіти має стати ключовим фактором для відновлення й розвитку людського капіталу, адже з 2022 року, у зв'язку з викликами, пов'язаними із втратою цього капіталу через війну й вимушену міграцію, питання професійної орієнтації стало особливо актуальним. У цьому контексті Стратегічний план діяльності Міністерства освіти і науки України до 2027 року підкреслює, що саме освіта має стати ключем до мобілізації ресурсів і можливостей для майбутнього, допомагаючи людям знайти своє місце в нових реаліях.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти (вчителі базової та старшої школи), психологи, класні керівники, педагоги-організатори, кар'єрні консультанти.

Обсяг (тривалість): 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Особливості реалізації програми: програма реалізується у форматі тренінгів, рольових ігор, фасилітаційних груп, кейс-аналізу, мікровикладання, робота з онлайн-ресурсами (онлайн-платформи, інтерактивні сервіси, візуальні та мультимедійні матеріали).

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (онлайн).

Мета підвищення кваліфікації: підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників щодо організації та здійснення кар'єрного консультування учнів у закладах загальної середньої освіти, а також формування в учасників освітнього процесу здатності до усвідомленого професійного самовизначення, розвитку індивідуальних здібностей, інтересів і цінностей, важливих для вибору профільного навчання та побудови власної кар'єрної траєкторії.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Ознайомити педагогічних працівників з особливостями кар'єрного консультування в закладах загальної середньої освіти.
- Сформувати розуміння ролі педагога у процесі професійного самовизначення учнів, зокрема його функцій як наставника, фасилітатора та консультанта.
- Розвинути навички побудови освітнього середовища, сприятливого для дослідження учнями власних інтересів, цінностей і можливостей у контексті майбутньої професійної діяльності.
- Опанувати сучасні методи та інструменти кар'єрного консультування.
- Навчити планувати та реалізовувати програми кар'єрного розвитку учнів, у тому числі заходи з профорієнтації та співпраці з батьками, громадами, роботодавцями.
- Підвищити готовність педагогів до впровадження системного підходу до кар'єрного консультування в закладі освіти.

- Розвинути вміння визначати кар'єрні потреби учнів з урахуванням їх вікових, гендерних, соціальних, культурних та індивідуально-психологічних особливостей, спираючись на принципи безстереотипного й інклюзивного підходів.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

А3. Інформаційно-цифрова компетентність

Б1. Психологічна компетентність

Б2. Емоційно-етична компетентність

Б3. Компетентність педагогічного партнерства

Д1. Здатність до навчання впродовж життя

Очікувані результати підвищення кваліфікації: за результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть (удосконалять) уміння, навички та способи діяльності щодо:

- розбудови системи професійної орієнтації та кар'єрного консультування в закладах загальної середньої освіти відповідно до вимог профільної середньої освіти, чинного законодавства та державної освітньої політики;
- впровадження в освітню практику сучасних моделей, методів, технологій і інструментів кар'єрного консультування;
- здійснення кар'єрного супроводу учнів базової та профільної школи, зокрема підтримки їхньої індивідуальної освітньої траєкторії та процесу професійного вибору;
- визначення освітніх, мотиваційних і кар'єрних потреб учнів з урахуванням вікових, гендерних, соціокультурних та індивідуально-психологічних особливостей, на основі принципів безстереотипного й інклюзивного підходів;
- розвитку у здобувачів освіти навичок самопізнання, постановки цілей, прийняття рішень і планування власної освітньої та кар'єрної траєкторії в межах освітнього процесу;
- інтеграції профорієнтаційного компоненту в навчальні програми, виховну та проектну діяльність, із забезпеченням міжпредметних зв'язків і компетентнісного підходу.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації: оцінювання здійснюється на основі виконання практичних завдань, участі в інтерактивних активностях та підсумкового захисту навчального проекту.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат устанавленого зразка.

Вартість: 1500 грн

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено лекційну, практичну та самостійну роботу.

Самостійна робота передбачає виконання практичних кейсових завдань. Підсумкові заходи - фінальне тестування.

Зміст програми складається з 3 модулів, 7 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 25 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, — 100 балів. Прохідний бал — 80. Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 10 год — лекційні заняття, 11 год — практична робота, 8 год — самостійна робота, 1 год — контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи кар'єрного консультування					
Тема 1.1. Кар'єрне консультування як складова освітнього процесу	1	1	1		3
Тема 1.2. Сучасні теорії та моделі кар'єрного консультування і профорієнтації: досвід інших країн	1	1	1		3
Разом за модулем	2	2	2		6
МОДУЛЬ 2. Психологічні основи кар'єрного розвитку підлітків					
Тема 2.1. Психологічні основи самопізнання і розвитку підлітків	1	1	1		3
Тема 2.2. Профорієнтація як особистісний розвиток і розвиток кар'єрних компетентностей	1	1	1		3
Разом за модулем	2	2	2		6
МОДУЛЬ 3. Методи та технології кар'єрного консультування					
Тема 3.1.	2	2	1		5

Фасилітація групового навчання та тренінгових процесів. Побудова освітнього середовища, сприятливого до розвитку кар'єрних компетенцій					
Тема 3.2. Сучасні методи та інструменти кар'єрного консультування	2	2	1		5
Тема 3.3. Практичні інструменти та особливості впровадження програми кар'єрного консультування в навчальний процес	2	3	2		7
Разом за модулем	6	7	4		17
Підсумкові заходи				1	1
Усього	10	11	8	1	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Теоретичні засади кар'єрного консультування в освіті

Тема 1.1. Кар'єрне консультування як складова освітнього процесу.

Розглядається сутність кар'єрного консультування та його роль у сучасній системі освіти. Аналізуються основні функції, завдання і принципи організації кар'єрного супроводу учнів. Висвітлюється значення кар'єрного консультування для формування усвідомленого освітнього і професійного вибору здобувачів освіти.

Тема 1.2. Сучасні теорії та моделі кар'єрного консультування і профорієнтації: досвід інших країн.

Ознайомлення з основними теоріями кар'єрного розвитку та моделями профорієнтації, що застосовуються у світовій освітній практиці. Аналізуються підходи до організації системи кар'єрного консультування в різних країнах. Розглядаються можливості використання міжнародного досвіду у вітчизняному освітньому контексті.

МОДУЛЬ 2. Психологічні основи кар'єрного розвитку підлітків

Тема 2.1. Психологічні основи самопізнання і розвитку підлітків.

Розглядаються вікові та психологічні особливості розвитку підлітків, що впливають на формування інтересів, здібностей і цінностей. Аналізується роль самопізнання у процесі професійного самовизначення. Висвітлюються підходи до підтримки розвитку особистості учнів та формування їхньої готовності до усвідомленого вибору майбутнього освітнього та професійного шляху.

Тема 2.2. Профорієнтація як особистісний розвиток і розвиток кар'єрних компетентностей.

Розкривається значення профорієнтації як процесу розвитку особистості та формування кар'єрних компетентностей. Аналізуються складові кар'єрної компетентності та їхній зв'язок із життєвими і професійними планами учнів. Розглядаються підходи до формування здатності приймати усвідомлені освітні та професійні рішення.

МОДУЛЬ 3. Методи і технології кар'єрного консультування

Тема 3.1. Фасилітація групового навчання та тренінгових процесів. Побудова освітнього середовища, сприятливого до розвитку кар'єрних компетентностей.

Розглядаються принципи фасилітації та організації групових форм роботи під час кар'єрного консультування. Аналізуються підходи до створення освітнього середовища, що підтримує розвиток кар'єрних компетентностей учнів. Висвітлюються методи активізації участі здобувачів освіти та розвитку комунікаційних і соціальних навичок.

Тема 3.2. Сучасні методи та інструменти кар'єрного консультування.

Ознайомлення з сучасними методами діагностики інтересів, здібностей та професійних схильностей учнів. Розглядаються інструменти індивідуального та групового кар'єрного консультування, зокрема опитувальники, профорієнтаційні тести, інтерактивні вправи та цифрові ресурси. Аналізуються можливості їх

використання в освітньому процесі.

Тема 3.3. Практичні інструменти та особливості впровадження програми кар'єрного консультування в навчальний процес.

Розглядаються підходи до організації та реалізації програм кар'єрного консультування у закладах освіти. Аналізуються практичні інструменти роботи з учнями, планування профорієнтаційних занять та інтеграція кар'єрного консультування в освітній процес. Визначаються умови ефективного впровадження програм розвитку кар'єрних компетентностей.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Аналіз індивідуальних освітніх і професійних інтересів учнів на основі діагностичних методик.
2. Розробка інтерактивного заняття або вправи з розвитку кар'єрних компетентностей учнів.
3. Створення фрагмента програми або сценарію заняття з кар'єрного консультування для учнів базової або старшої школи.
4. Розробка прикладу індивідуального кар'єрного плану учня / учениці.
5. Аналіз та інтерпретація результатів профорієнтаційного тестування.
6. Проектування елементів освітнього середовища, що сприяє розвитку кар'єрних компетентностей учнів.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Міжнародні практики організації кар'єрного консультування у школі.
2. Психологічні особливості професійного самовизначення підлітків.
3. Роль кар'єрних компетентностей у підготовці молоді до майбутнього ринку праці.
4. Можливості використання цифрових інструментів у кар'єрному консультуванні.
5. Формування в учнів навичок планування освітньої та професійної траєкторії.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 17.02.2026)
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 20.02.2026)
3. Державний стандарт базової середньої освіти (Постанова КМУ від 30.09.2020 № 898)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 17.03.2026)
4. Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800
«Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 17.03.2026)

Основна література

1. Career Guidance and Counselling in Schools: European Practices and Policies / European Commission. – Brussels, 2020
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7d6f9b9c-8a64-11ea-812f-01aa75ed71a1>(дата звернення: 17.02.2026)
2. OECD Career Guidance for Youth: A Review of International Evidence. – Paris : OECD Publishing, 2021
<https://www.oecd.org/education/career-guidance-for-youth.htm> (дата звернення: 19.02.2026)
3. Кар'єрне консультування у закладах освіти : методичні рекомендації для педагогічних працівників / Український інститут розвитку освіти. – Київ, 2023
<https://uied.org.ua> (дата звернення: 17.02.2026)
4. Формування кар'єрних компетентностей учнів у закладах загальної середньої освіти : навчально-методичні матеріали / МОН України. – Київ, 2022
<https://mon.gov.ua> (дата звернення: 20.03.2026)
5. Розвиток життєвих і кар'єрних навичок учнів у Новій українській школі : методичні рекомендації. – Київ : Український інститут розвитку освіти, 2023
<https://uied.org.ua> (дата звернення: 21.03.2026)

Додаткова література

1. Savickas M. Career Construction Theory and Practice. – New York : Routledge, 2019.
<https://www.routledge.com/Career-Construction-Theory-and-Practice/Savickas/p/bo>

[ok/9780367181061](https://lib.iitta.gov.ua/ok/9780367181061) (дата звернення: 17.02.2026)

2. Психологія професійного самовизначення молоді : навчально-методичний посібник / за ред. І. Беха. – Київ : Інститут проблем виховання НАПН України, 2021. <https://lib.iitta.gov.ua> (дата звернення: 20.02.2026)
3. Цифрові інструменти для профорієнтаційної роботи з учнями : практичний посібник для педагогів. – Київ : Освіторія, 2022. <https://osvitoria.media> (дата звернення: 15.03.2026)
4. Цифрові інструменти в освітньому процесі Нової української школи : навчально-методичні матеріали / Український інститут розвитку освіти. – Київ, 2022. <https://uied.org.ua> (дата звернення: 17.03.2026)
5. Гейміфікація та інтерактивні методи навчання : освітні матеріали для педагогів / Освіторія. – Київ, 2021–2024. <https://osvitoria.media/experience/tag/gamification/> (дата звернення: 20.03.2026)